

Kapittel 10 Setningsledd

10.1

Kan **de** hjelpe oss? Ja, dem kan **vi** alltid stole på.

Bestemora hans bor i Spania. Henne besøker **han** hver vinter.

I dag inviterte **mannen som bor i naboeiligheten** meg på kaffe.

De unge i byen krever et ungdomshus.

At kommunen ikke har penger, er kjedelig.

10.2 (NB: De grå tilsvareer en strek!)

Noen venner

En venn besøkte oss.

Venn

En lege

Lege

Legen

har en interessant jobb.

Vi leier et hus. **Et av badene**
Bad er lite. **Badet**

Det er kaldt i dag, men **sola** skinner.
sol **ei sola**

Hvem er dette? **Dem**
De er Per og Liv.
Det

Dem bor i nabohuset.
De
Det

10.4

Det kommer en lærer om fem minutter.

Det står en bil utenfor.

Det ligger et apotek i Elvegata.

Det kommer ofte noen elever hit.

10.5

Det er alltid interessant å besøke andre land.

Det er viktig å følge med i det som skjer.

Det er ikke alltid lett å lære et nytt språk.

Det er forståelig at de har problemer.

Det er fint at du kan få hjelp.

Det er interessant hva du mener.

10.6

Hun vil bli **verdens beste sjakkspiller**. Læreren vår er **veldig hjelpsom**.

Jeg har vært **trøtt** i dag. Mange av barna ser **syke** ut. Jeg vil gjerne bli **sykepleier**.

10.7

ny – nye – nye

gammelt – gamle – gammel

10.8

dyr – dyrt – dyrt – dyr – dyrt – dyrt

sunt – sunt – sunn – sunt – sunt – sunne

10.9

bedre – best/den beste – best/den beste

yngre – yngst/den yngste – yngst/den yngste

10.10

Hun er *et* sjarmerende menneske.

Hun er nesten som *ei/en* søster for meg.

(...) hun snakker som *en* protestant.

Han er *en* kjeltring.

Han er *en* egoist og *en* plage for alle.

10.11

bestemor – håndballspiller – golfspillere – medisinstudent – muslim – kursdeltaker

10.12

barn – en ungdom – lege – en politiker – utlending – utlending – en nordmann

10.13

Vi hjelper dem med barnepass. Hun har fått en ny venn på skolen.

Hun har ikke mange venner som bor i nærheten. Jeg traff de oppsagte.

Han ønsker å studere. Han vet ikke om det er mulig. Jeg leste at det skal bli kaldt.

10.14

deg – du

oss – vi

De – dem

Henne – Hun

han – ham/han

10.15

henne – seg

seg – ham

seg – dem

10.16

a

Hun har lært å kjøre bil.
Hun vil gjerne lære å kjøre bil.
Hun er glad i å kjøre bil.
Hun pleier ikke å kjøre bil.
Hun kan visst ikke kjøre bil.
Hun er nødt til å kjøre bil.
Tror du ikke hun kan kjøre bil?

b

Han vil gjerne lese mer.
Han har lyst til å lese norsk litteratur.
Han orker ikke å lese norske aviser.
Han trenger ikke å lese til eksamen.
Han må nok lese litt mer.
Han pleier å lese i ferien.

10.17

De sier at det er glatt ute.
Jeg er sikker på at vi får mange gjester.
Han forteller at hun har stor familie.
De synes at det er hyggelig der.
Jeg vet ikke om hun kommer.
Jeg lurere på om de trives.
Jeg vet ikke om hun skal ta eksamen.
De vil vite om han er hjemme.
Han spør om de har flyttet.

10.18

De ga læreren ei bok.
Hun sendte meg et brev.
Vi ga brudeparet en fin presang.
Skal jeg sende deg bildene?
Kan du gjøre meg en tjeneste?
Har du sendt henne et svar?

10.19

Hun må få seg en kopp kaffe.
De har funnet seg en leilighet.
Han laget seg en omelett.
De tok seg en pause.
Vi fikk oss et sjokk.

10.20

bor – har bodd, er – har vært, har ventet – venter

10.21

Hun har studert fysikk i ett år
Han har vært syk siden i høst.
Hun har spilt tennis siden hun var barn.
De har vært venner lenge.
Han har hatt feber i to dager.
Hun har hatt vondt i kneet i tre uker.
Jeg har ventet en time.

10.22

drar – kommer, spiser – kommer, venter – blir, blir – blir, blir – drar, flytter – blir

10.23

skal – skal – skal – kommer til å – kommer til å – skal – kommer til å – kommer til å – skal –
kommer til å

10.24

blir – blir – blir – blir – blir – skal bli (blir)

10.25

har skrevet – har gjort – har hjulpet – har fått – har solgt – har lagt – har sett – har sagt – har
lært – har sovet

10.26

a

Jeg har snakket med henne mange ganger.
Ikke så godt, men jeg snakket ofte med henne i forrige semester.
Nei, jeg har aldri snakket med henne.
Før snakket jeg ofte med henne.
Ikke så godt, men jeg har jo snakket med henne noen ganger.

b

Ja, i det siste har den heldigvis økt.
Nei, den har ikke økt siden 2006.
Den har ikke økt så mye de siste 15 årene.
I fjor økte den heldigvis noe.
Den økte nok mer for noen år siden enn nå.

10.27

hadde lagt – hadde fått – hadde skrevet – hadde hjulpet – hadde satt – hadde tatt – hadde
forstått

10.28

er – reise – vet – ser – visste – fantes – kjente – hadde (de) kjøpt – kom – ville (europeerne)
prøve – hente – hadde – håpet – hadde – ville seile – visste – trodde – ville være – kom – var
– hadde funnet

10.29

a

sitter (og) leser – står (og) prater – ligger (og) sover – sitter (og) spiser – ligger (og) leser – står (og) ser

b

satt (og) leste – sto(d) (og) pratet – lå (og) sov – satt (og) spiste – lå (og) leste – sto(d) (og) så

10.30

Han ble sittende og se på tv.

De ble stående og diskutere.

Hun ble liggende og dovne seg.

Hun ble liggende og tenke.

Han ble sittende og gruble.

Han ble stående og stirre.

De ble sittende og prate.

10.31

ble – fikk – var – fikk – hadde – fikk/hadde – ble – hadde – er – blir

10.32

ut – opp – opp – opp – ut – opp – ut – opp – ut – ut

10.33

på – opp – ut – på – opp – ut – på

10.34

Kan du *være så snill* å vente et øyeblikk?

Vær så snill å gi denne til læreren, Ola.

Hils familien din fra meg, *er du snill*.

Vil dere *være så snille* å hjelpe de yngste?

Husk tingene deres, *er dere snille*.

10.35

Jeg *skulle* ønske du kunne komme hit!

Hvordan *kunne* du si noe slikt til henne!

Du *burde* ta deg sammen!

Hvorfor *måtte/skulle* du komme akkurat nå!

Du *burde/skulle* ikke høre på ham!

Det *ville* ha vært bedre om du hadde tidd stille!

Jeg *skulle/ville* gjerne ha kommet, men jeg har ikke tid.

Det *ville* ha vært bedre, hvis du hadde vært her.

10.36

a

Hvis *hun hadde vært* eldre, kunne hun ha vært hjemme alene.

Hvis *hun hadde vært* lur, så ville hun ikke ha svart slik.

Selv om *hun hadde vært* eldre, ville hun ikke ha fått den jobben.

Tror du hun hadde fått jobben hvis *hun hadde vært* mann?

b

Hvis du hadde tatt bilen, *ville han ikke ha kommet* tidsnok på jobben. /

Hvis du hadde tatt bilen, *hadde han ikke kommet* tidsnok på jobben.

Hvis han hadde jobbet mer, *ville han ikke ha kommet* i den situasjonen. /

Hvis han hadde jobbet mer, *hadde han ikke kommet* i den situasjonen.

Han ville ikke ha kommet i selskapet, hvis Astrid ikke hadde invitert ham.

Han hadde ikke kommet i selskapet, hvis Astrid ikke hadde invitert ham.

Uten de gode karakterene *ville han ikke ha kommet* inn på den skolen.

Uten de gode karakterene *hadde han ikke kommet* inn på den skolen.

10.37

Hva *ville du ha gjort* dersom du vant en million?

Hvor *ville du ha reist* hvis du hadde en måneds ferie?

Hva *ville du ha sagt* hvis hun fridde til deg?

Hvordan *ville du ha løst* problemet?

10.38

Anne ble invitert.

Bilen ble reparert.

Barna ble beskyttet.

Huset ble malt.

Risen ble kokt.

Fisken ble stekt i olje.

Læreren ble invitert.

Oppgavene ble repetert.

Elevene ble informert.

10.39

Avlingene ble ødelagt av uvær.

Peer Gynt er skrevet av Henrik Ibsen.

I år er avlingene (blitt) ødelagt av uvær./I år har avlingene blitt ødelagt av uvær

I fjor ble filmen sett av mange tusen.

Filmen er (blitt) sett av mange tusen./Filmen har blitt sett av mange tusen.

Denne novellen er skrevet av Bjørg Vik.

Brevet er (blitt) undertegnet av statsministeren./Brevet har blitt undertegnet av statsministeren.

I år ble cupen vunnet av Lillestrøm.

Stortinget er (blitt) valgt av folket./Stortinget har blitt valgt av folket.

Her i landet blir Stortinget valgt av folket./Her i landet velges Stortinget av folket

10.40

I dag kom vi for sent på skolen. Nå kan jeg ikke vente lenger på dem.

Hvis det blir kaldere, må jeg ha ullongs under langbuksene.

Vi har aldri besøkt dem på hytta deres i ferien.

De liker seg ganske godt i Norge selv om det er kaldt.